

Deze verdeeling werkte nadeelig op de bevaarbaarheid, en het werd noodig geacht, de IJssel tot een eenig rivierbed te herleiden. Tot dat einde is de bovenmond van het *Koeluchtergat* in 1854 afgesloten door een *dam* van 246 el lengte, breed 3 el, hoog = M. E. Van die lengte is 150 el in dit riviervak.

In 1855 werd deze *dam* over zijne geheele lengte verhoogd tot 0.60 el + M. E.

PEILRAAI CIX. Met het oog op de afsluiting van den linker rivierarm, door den in vorig riviervak vermelden *dam*, is in 1853 eene strooks gronds aan den *linkeroever*, ter verbredening der rivier, aangekocht, en de *regteroever* in het tegenwoordige riviervak, voorzien van eene 775 el lange *bleeslaag* (n^o. 1) en van een *pakwerk* (n^o. 1), lang 480 el.

PEILRAAI CX. In verband met de afsluiting van het Koeluchtergat, is de noordzijde van de *Westera-welle*, in 1851, over 600 el lengte van eene *bleeslaag* (n^o. 2) voorzien. In het peilregister is melding gemaakt van de geul, die de twee rivierarmen verbindt, en onder den naam van de *Naauwe Westera* bekend is. De digting dezer geul, in het algemeene plan tot verbetering van dit riviervak begrepen, werd in 1851 uitgevoerd.

Daartoe werd, door den benedenmond van de voormelde geul, in 1851 eene afsluiting bewerkt van 225 el lengte. Die *dam* heeft 3 el kruinsbreedte en ligt 0.15 el + M. E.

In 1855 werd, met het oog op de rivierverbredening, aangekocht het eiland *de Kleine Welle*. en eene strook gronds langs den *regteroever*, van dat eiland opwaarts tot de bovenvermelde *bleeslaag* (n^o. 1).

De *linkeroever*, langs de oostzijde van de Kraaiwelle of Koeluchterwelle, werd in 1852 van den afsluitdam in de Naauwe Westera benedenwaarts, over 800 el lengte, tot om de benedenpunt dier welle van *bleeslaag* (n^o. 3) voorzien; van deze lengte ligt 200 el in dit riviervak.

PEILRAAI CXI. Van de in vorig riviervak vermelde in 1852 aangelegde *bleeslaag* (n^o. 3) langs de oostzijde van de Koeluchterwelle, ligt 600 el lengte in dit riviervak.

De *linkeroever* der rivier, beneden die welle is in 1852 van *bleeslaag* (n^o. 4) voorzien over 350 el lengte. Dit werk werd in 1853 vervolgd en tot 625 el lengte gebracht, waarvan 350 el van *pakwerk* (n^o. 3) is voorzien.

Eene strook gronds langs den *regteroever*, van de Kleine Welle tot den afsluitdam aan de Nieuwe Welle, werd ter verbredening der rivier, aangekocht.

De *Nieuwe Welle* of *Wilsummerpol*, in het peilregister vermeld, werd in 1853 aangekocht, daar hare gedeeltelijke afgraving ter rivierverbetering werd noodig geoordeeld. Die afgraving werd in 1854 uitgevoerd ter hoogte van den M. E.; nadat het jaar te voren de geul, die dit eiland van den *regteroever* scheidde, aan haren bovenmond was afgesloten. De *dam* (n^o. 2) waardoor de afsluiting bewerkt is, heeft eene lengte van 345 el en lag aanvankelijk gelijk met den M. E. Hij werd in 1857 tot 1.00 el boven M. E. verhoogd.

De afgraving van den Wilsummerpol werd in 1857 voortgezet, en ruim 2400 vierk. el daarvan nog 1.30 el weggebaggerd.

Boven-Maas.

PEILRAAI III. In 1860 werd, in verband met de in volgend riviervak vermelde verbetering, voor gemeenschappelijke rekening van Nederland en België, aan den *regteroever* eene *dwaarskrib* aangelegd, lang 27 el, breed 4 el, hoog 0.25 el + M. R.

PEILRAAI IV. Ter verbetering van het vaarwater in dit riviervak, zijn voor gemeenschappelijke rekening van Nederland en België, in 1860, de volgende werken uitgevoerd:

1^o. drie *dwaarskribben* aan den *regteroever* boven aan in het riviervak; de eerste lang 53 el; de tweede lang 59 el, en de derde lang 75 el; alle hebben 4 el kruinsbreedte;

2^o. een *afsluitdam* door den oostelijken rivierarm, ter verbinding van het eiland met den *regteroever*, lang 124 el, breed 4 el.

De *kribben* liggen, even als de *afsluitdam*, op 0.25 el + M. R.

PEILRAAI V. In verband met de werken in het vorig riviervak vermeld, is in 1860 voor gemeenschappelijke rekening van Nederland en België, aan de benedenpunt van het eiland, eene *stroomleidende krib* aangelegd, lang 150 el, waarvan de kruin, breed 4 el, ligt op 0.25 el + M. R.

PEILRAAI VI. Aan den *regteroever*, tegen over Caster, is in 1852, eenen *rijzen pakberm* aangelegd, lang 510 el, breed 3 el, ter hoogte van 0.30 el + M. R. De oever is daarlangs door *beslagwerk* gedekt, en bovenwaarts over 120 el lengte *afgevlakt*.

PEILRAAI VII. De *regteroever* is, in het beneden gedeelte van dit riviervak, in 1857 voorzien van eene *bleeslaag* breed 5 el, en een *rijbseslag* breed 3 el. Zij hebben eene lengte van 250 el.

PEILRAAI VIII. In 1851 is de *regteroever* voorzien van een *rijzen pakberm*, breed 3 el, hoog 0.30 el + M. R. Zijne lengte is 410 el, waarvan 225 el in dit riviervak.

PEILRAAI IX. Eene lengte van 185 el van den in het vorig riviervak beschreven *pakberm*, ligt aan den *regteroever* van dit riviervak.

PEILRAAI XII. Voor de dienst van den spoorweg van Aken, over Maastricht, naar Landen, werd in 1856 eene ijzeren *traliebrug* over de rivier beneden het eiland St. Antonie voltooid. Deze brug rust op vijf steenen pijlers, die (van het westen afgerekend) eene breedte hebben: de twee eerste van 4 el, de derde van 6.57 el, en de twee laatste van 4.37 el; alle zijn 10.80 el lang.

De zes openingen dezer brug hebben de volgende wijdte (van het westen afgerekend) te weten: de 1ste, 3de, 4de en 6de van 27.50 el, de 2de en 5de van 30.0 el.

PEILRAAI XIV. Ter afwijzing van den stroom, door wiens aanval, de *linkeroever* aan sterke inscharing leed, is in 1855, boven aan in dit riviervak aan dien oever eene *stroomleidende krib* aangelegd, lang 75 el, breed 5 el, hoog 0.30 el + M. R.

Ter verbetering van het vaarwater in dit riviervak, is een stelsel van *dwaarskribben* ontworpen, ten einde, door vernaauwing der rivier en uitbaggering, de bestaande ondiepte weg te nemen.

In 1858 is aanvankelijk uitvoering aan dat ontwerp gegeven, door den aanleg van *zeven kribben* aan den *linkeroever*, en het baggeren eener geul van 50 el breedte in den bodem, 1.25 el diepte beneden M. R. en lengte van 475 el.

De voormelde zeven kribben zijn aangelegd op eene kruinsbreedte der vier bovenste van 4.70 el, en der drie overige van 4.00 el. Alle liggen 0.25 el + M. R.

De lengten zijn: der 1ste krib 17.5 el;

" 2de " 24.0 "

" 3de " 22.5 "

" 4de " 19.0 "

" 5de " 20.0 "

" 6de " 16.5 "

" 7de " 9.0 " (Deze ligt in het volgend riviervak.)

In 1859 is de ontworpen verbetering voortgezet door den aanleg van *vier kribben* aan den *regteroever*, ter breedte van 4 el, hoogte van 0.25 el + M. R. en ter lengte: de 1ste van 22 el;

" 2de " 25 "

" 3de " 36 "

" 4de " 87 "

Tevens werd de opruiming van het boveneinde der kiezelplaat tegenover de bovenste krib aan den linkeroever bewerkstelligd, ter diepte van 1.25 el ÷ M. R.

PEILRAAI XVII. In 1852 is de oever te Itteren voorzien van een *pakberm* en *beslagwerk* lang 450 el.

De berm breed 3.00 el, hoog 0.25 el + M. R.

Het benedeneinde van deze oevervoorziening ligt in het volgend riviervak.

PEILRAAI XVIII. De *pakberm* en het *beslagwerk* in het vorig riviervak vermeld, liggen, over 160 el lengte, in het tegenwoordige.

PEILRAAI XX. Ter verbetering der stroomrigting in dit riviervak is, in 1854, voor gemeenschappelijke rekening van Nederland en Belgie, de regterarm der rivier afgesloten door een *steenen dam*, lang 175 el, hoog 0.25 el + M. R.; strekkende van den regteroever tot aan het boveneinde der *Steengrind*.

Van de aansluiting van den dam benedenwaarts, is de noordelijke oever van dat eiland door een *pakberm* voorzien, lang 240 el.

PEILRAAI XXIII. Ten einde, door beperking van den stroomverdieping te bewerken, zijn in 1868, aan den regteroever *negen kribben* uitgebragt, waarvan zeven in dit riviervak, alle 4 el breed, en tot de de volgende lengten, als:

de 1ste = 10.5 el;

" 2de = 42.5 "

" 3de = 75.0 "

" 4de = 56.4 "

" 5de = 42.5 "

" 6de = 41.5 "

" 7de = 32.4 "

De voorzijde van het eilandje, hetwelk door de zesde krib aan den oever is gehecht, is te gelijkertijd over 50 el lengte, en 3 el breedte met rijsbeslag voorzien.

Al die werken liggen op 0.25 el + M. R.

PEILRAAI XXIV. De *twee* benedenste der in het vorig riviervak vermelde *kribben* liggen in het tegenwoordige; zij hebben dezelfde kruinsbreedte en hoogte als de overige, en de lengten van 26.0 el en 28.5 el.

PEILRAAI XXV. In 1853 en 1854 is door de Belgische regering, langs het nog onbezette gedeelte van den *linkeroever*, een *rijzen pakwerk* aangelegd, zoodat geheel dien oever in dit riviervak thans met pakwerk is bezet.

PEILRAAI XXVI. Ter voorziening tegen de afnemning die de voet van het Elsloosche Schoor, door den aanval van den stroom onderging, is, in 1852, langs dien voet een *rijspakwerk* aangelegd, lang 220 el, waarvan 200 el lengte in dit riviervak; het is breed 3.00 el, hoog 0.25 el + M. R.

PEILRAAI XXVII. In dit riviervak ligt het benedeneinde van het in vorig riviervak vermelde *rijspakwerk*.

PEILRAAI XXIX. Het in het peilregister vermelde *pakwerk* aan den *linkeroever*, is in 1854 door de Belgische regering, over 220 el lengte, bovenwaarts verlengd, zoodat geheel dien oever in dit riviervak thans met pakwerk is voorzien.

PEILRAAI XXX. Aan den *linkeroever* zijn in 1859, voor gemeenschappelijke rekening van Nederland en Belgie, *vier dwarskribben* aangelegd, aan het benedeneinde van het bestaande pakwerk; alle zijn 4 el breed, hoog 0.25 el + M. R. en lang: de bovenste 10 el, de tweede 16 el, de derde 26 el, de vierde 36 el.

PEILRAAI XXXI. Voor rekening van de Belgische regering, werd de *linkeroever* in 1853, over 575 el lengte, van *rijspakwerk* voorzien.

PEILRAAI XXXII. Het *rijspakwerk* aan den *regteroever* bij het gehucht *Maasband* is, in 1851, bovenwaarts met 120 el verlengd, ter kruinsbreedte van 3 el en hoogte van 0.25 el + M. R.

Bovenwaarts de lijnbrug werd de *linkeroever* in 1848 door de Belgische regering van *pakwerk* voorzien over 280 el lengte.

Aan het boveneinde van dit pakwerk werd, in 1859, door dezelfde regering, eene laagte in den *linkeroever* door een *dam* afgesloten; deze dam is lang 43 el, breed 3 el, hoog = 2.00 el + M. R.

- PEILRAAI XXXIII. Het in het register beschreven *pakwerk* aan den *linkeroever*, is door de Belgische regering in 1853, 1854 en 1856 benedenwaarts verlengd, elk jaar met 100 el.
- Eene laagte in dien oever werd in 1859, door die regering met een *dwarssdam* afgesloten, lang 65 el, breed 3 el, hoog = 2.00 el + M. R.
- PEILRAAI XXXIV. De Belgische regering deed aan den *linkeroever* drie vakken *pakwerk* aanleggen:
- het bovenste in 1856, lang 150 el,
 het volgende in 1854, lang 120 el,
 het benedenste in 1852, lang 360 el, waarvan 100 el in het volgende riviervak.
- PEILRAAI XXXV. Aan den *regteroever* is de *havendijk* te Urmond, in 1852, hersteld en aan de hooge gronden aangesloten; zijne lengte werd 410 el, de kruin breed 2 el, hoog = 38.00 el + A.P.
- Aan de daardoor afgesloten beek *de Ur*, werd de afwatering hergeven door een *steenew duiker* met schuif, lang 16 el, wijd 1 el, hoog 1.50 el, waarvan de vloer ligt 33.35 el + A.P.
- Deze oever is over 100 el lengte door het in volgend riviervak te vermelden *rijspakwerk* voorzien.
- De *linkeroever* is thans geheel van rijspakwerk voorzien, door de Belgische regering vaksgewijze in 1846, 1847, 1851, 1852 en 1853 aangelegd.
- PEILRAAI XXXVI. Het *Bergsche Schoor* is aan zijn voet, die den *regteroever* vormt, in 1850, voorzien van een *rijspakwerk* van 1065 el lengte, waarvan 100 el in het vorig riviervak; het is hoog 0.25 el + M. R. en breed 3 el, en het daarboven aangebragt *beslagwerk* breed 9 el.
- PEILRAAI XXXVII. Aan den *regteroever* is in 1852 een *rijzenddam* aangelegd tot afsluiting van den riviertak tusschen den Schuttenwaard en het eiland de Steengrind, lang 75 el, kruinsbreedte 4 el, hoogte 0.36 el + M. R.
- PEILRAAI XXXVIII. Aan den *regteroever* zijn in 1851 de volgende werken uitgevoerd:
- 1° een *rijzenddam*, ter afsluiting van den riviertak beneden het eiland de Steengrind, tot op- en over de lager liggende grindbank lang 310 el, breed 4 el, hoog 0.36 el + M. R.;
 - 2° eene geul in de Kiezelpaat langs den oever, tusschen het boveneinde van de Paals en den oever, is over 80 el afgesloten, door drie *rijzenddammen*, evenwijdig aan elkander, op 40 el onderlingen afstand, waar tusschen de geul met kiezel is gevuld. De breedte dezer dammen is 4 el, en hunne hoogte 34 el + A.P.
- Deze dammen zijn later met kiezel belopen, en thans niet meer zichtbaar.
- PEILRAAI XXXIX. De aan den *regteroever* bestaande *bleslaag* langs den *Obbichterdijsk* is in 1851 over 260 el lengte stroomafwaarts verlengd. Daarop is over 100 el lengte een berm gemaakt, hoog 0.25 el + M. R., en de oever met een *beslagwerk* gedekt, op dien berm rustende.
- PEILRAAI XL. Tot wegneming van het onregelmatige der rivier in dit riviervak, zijn in 1855, voor gemeenschappelijke rekening van Nederland en België, de volgende werken uitgevoerd:
- 1°. Het eiland *Elba* is aan den *regteroever* gehecht door een *steenendam*, die den *regter* rivierarm afsluit, lang 100 el. Hij werd in 1856 door een *rijzenddam* vervangen.
 - 2°. aan het boveneinde van het voornoemde eiland is eene steenen *dwarsskrib* aangelegd, lang 75 el;
 - 3°. een gedeelte der kiezelplaat aan den kop der laatstvermelde krib is door *witbaggering* weggenomen, en aan het vaarwater aldaar eene breedte gegeven van 45 el, en diepte van 1.25 el ÷ M. R.
- PEILRAAI XLI. Aan den *linkeroever* is in 1856 door de Belgische regering, ten dienste van het lijnpad, eene veerpont aan den benedenmond der Oude Maas in dienst gesteld.
- In 1850 is de *regteroever* vóór het dorp Grevenbicht, aan de Molengrind, voorzien met een *pakberm* en *rijbseslag*, ter lengte van 270 el; dit pakwerk is breed 3 el, hoog 0.25 el + M. R.
- In 1851 is de oever beneden het laatstgemelde werk nog ter lengte van 200 el afgevlakt, en de voet dezer afvlakking, met eenig *pak-* en *beslagwerk* voorzien.
- De strang, die langs het dorp Grevenbicht loopt, is in 1851 afgesloten door een *rijzen* met steen bezetten *dam*, die de bovenpunt van het eiland *de onderste Ack* met den *regteroever* verbindt, en een *beslagwerk* van 170 vierk. el oppervlakte.
- Aan den *linkeroever* werd door de Belgische regering, het beneden gedeelte van het in het peilregister vermelde *pakwerk* over 150 el lengte in 1851 vernieuwd en in 1852 met 80 el benedenwaarts verlengd.
- PEILRAAI XLII. In 1858 is aan de benedenpunt van het eiland eene *stroomleidende krib* aangelegd, lang 150 el, breed 4 el.
- In 1854 en 1855 is aan den *linkeroever* een steenen *strekdam* aangelegd, ten einde door beperking van de breedte der rivier, de slingerende rigting van het vaarwater te verbeteren. Die dam is lang 362 el, breed 1 el en werd in 1859 verlengd met een *rijzen dam* breed 5 el.
- Aan den *linkeroever* werden in 1859 drie *dwarsskribben* aangelegd, lang 21, 26 en 24 el, breed 4 el.
- Al die werken liggen op 0.25 el + M. R., en werden voor gemeenschappelijke rekening van Nederland en België uitgevoerd.
- PEILRAAI XLIII. In 1857 is de *regteroever* tegen verdere inscharing voorzien van eene *bleslaag* lang 330 el, breed gemiddeld 5 el, ter hoogte van 0.25 el + M. R. De daarbij behoorende afvlakking en aanvulling met beslagwerk en bezoding van den oever, over 470 el lengte, is destijds door de gemeente Grevenbicht uitgevoerd.
- Ten einde het verder aandringen van den stroom tegen den *linkeroever* tegen te gaan, is voor gemeenschappelijke rekening van Nederland en België, een *strekdam* aangelegd van 541 el lengte, welke aan dezen oever eene meer regtstreckende rigting heeft gegeven.

Hij werd uitgevoerd in 1855 en 1859 te weten:

in 1855 een *steenen dam* van 1 el breedte, en lengte van 278 el, en

in 1859 eene verlenging, bestaande in een *rijzen dam* lang 263 el, breed 5 el; beide ter hoogte van 0.25 el + M. R.

PEILRAAI XLV. De *regteroever* is, in 1850, tegen inscharing voorzien van een *rijzen pakberm*, lang 630 el, breed 3 el, hoog 0.25 el + M. R. Dit *pakwerk* is op gelijke wijze voortgezet in 1851, ter lengte van 575 el, waarvan 110 el in dit riviervak.

PEILRAAI XLVI. Het *pakwerk* in 1851 aan den *regteroever* aangelegd, en in het vorig riviervak vermeld, ligt over 465 el in het tegenwoordige riviervak en sluit aan het in het peilregister vermelde *pakwerk*.

Een verzande bovenmond der Oude Maas langs den *regteroever* beneden Visserweerd, is in 1855 tegen inbraak afgesloten door twee *steenen dammen*, breed 1 el, hoog 0.95 el + M. R., de eerste lang 38.5 el, de tweede (liggende in het volgend riviervak) lang 71 el.

De linkerarm der rivier is in 1855 afgesloten, met het doel om aan de rivier door eene regtere strekking hare onregelmatigheid te ontnemen. Die afsluiting geschiedde aan den bovenmond door aanhechting van de bovenpunt van het eiland de Steen aan den *linkeroever*, door een *steenen dam* lang 162 el, breed 1 el. De oostelijke oever van dat eiland werd bezet met een *pak- en beslagwerk* lang 350 el, en aan de benedenpunt werd een *steenen strekdam* aangelegd, lang 94 el, breed 1 el.

Door het hechten van dezen strekdam door een *rijzendam* aan den *linkeroever*, werd de benedenmond van de afgedamde strang gesloten. Deze rijzendam, uitgevoerd in 1859, heeft eene lengte van 483 el, breedte van 5 el.

Al de voormelde werken liggen op 0.25 el + M. R. en zijn voor gemeenschappelijke rekening van Nederland en Belgie aangelegd.

PEILRAAI XLVII. In 1855 werd een *steenen strekdam*, lang 100 el, hoog 1.00 el + M. R., aangelegd in eene geul in de kiezelplaat aan den *regteroever*.

De *regteroever* langs het eiland het Werdje werd in 1857 voorzien van eene *bleeslaag* en *beslagwerk*, lang 300 el, ter hoogte van M. R.

De strekdam, bleeslaag en beslagwerk, werden uitgevoerd voor gemeenschappelijke rekening van Nederland en Belgie.

PEILRAAI XLVIII. Aan den *regteroever* is in 1852, bovenwaarts het bestaande pakwerk, een nieuwen *rijzen pakberm* met *beslagwerk* aangelegd lang 710 el.

De berm is breed 3.00 el, hoog 0.25 el + M. R.

PEILRAAI L. Aan den *regteroever* zijn beneden in dit riviervak, in 1858, voor gemeenschappelijke rekening van Nederland en Belgie, twee *dwaarskribben* aangelegd, de eene lang 42.5 el, de andere lang 46.5 el; beide breed 4 el, hoog 0.25 el + M. R.

In 1851 werd door de Belgische regering het in het peilregister vermelde *pakwerk* aan den *linkeroever* met 160 el verlengd, waarvan de helft in het volgend riviervak.

PEILRAAI LI. In verband met de kribben in het vorig riviervak vermeld zijn, in 1858, voor gemeenschappelijke rekening van Nederland en Belgie, bovenaan aan den *regteroever* van dit riviervak vijf *dwaarskribben* aangelegd, waarvan:

de eerste lang 43.5 el;

" tweede " 41.0 "

" derde " 37.5 "

" vierde " 26.5 "

" vijfde " 16.5 "

deze kribben zijn alle 4 el breed, en hoog 0.25 el + M. R.

De Belgische regering deed in 1852 het bestaande *pakwerk* aan den *linkeroever*, bovenwaarts met 70 el verlengen.

PEILRAAI LIV. Het in het peilregister vermelde *rijspakwerk* aan den *regteroever*, is in 1851 verlengd met 610 el waarvan 580 el in dit riviervak. Het is aangelegd ter hoogte van het reeds bestaande pakwerk.

PEILRAAI LV. Aan den *regteroever* ligt het benedeneinde van het in vorig riviervak beschreven *pakwerk* van 1851, ter lengte van 30 el. Het werd in 1855, door den eigenaar van den aangelegen grond, benedenwaarts over 70 el verlengd.

De Belgische regering deed in 1854 in het lijnpad aan den *linkeroever* eene *houten lijnbrug* bouwen.

PEILRAAI LVI. Aan den *regteroever* zijn in 1860, voor gemeenschappelijke rekening van Nederland en Belgie, vijf *dwaarskribben* aangelegd; de vier eerste hebben 4 el, de laatste 6 el kruinsbreedte.

Zij liggen alle op 0.25 el + M. R. en zijn lang:

de 1ste = 32.0 el;

" 2de = 31.5 "

" 3de = 38.5 "

" 4de = 52.5 "

" 5de = 60.0 "

Door de laatste is de hier bestaande grindplaat in de rivier, aan den *regteroever* gehecht. (*)

Te gelijktijd is de rivier tusschen die plaat en den *linkeroever*, door baggering, verdiept over 425 el lengte, ter bodembreedte van 40 el op 1.25 el ÷ M. R.

(*) De drie laatstvermelde kribben werden eerst in 1861 voltooid.

- PEILRAAI LX. Het in het peilregister vermelde *pakwerk* aan den *linkeroever* (in 1846 aangelegd) werd door de Belgische regering, verlengd in 1851 over 150 el, in 1853 over 300 el, waarvan 60 el in het volgend riviervak.
- PEILRAAI LXI. Het in 1852 aangelegde, in het vorig riviervak vermelde *pakwerk* aan den *linkeroever*, werd, door de Belgische regering, in 1853 over 140 el verlengd.
- PEILRAAI LXIII. Aan den *regteroever* is de krib, onder n^o. 3 in het peilregister vermeld, aangelegd in 1841 en 1842, in 1851 met 10 el verlengd, ter kruinsbreedte van 4 el, hoogte van 0.46 el + M. R.
In 1853 is de strang, die aan dezen oever om een eiland aan den benedenmond der Oude Maas loopt, aan haar bovineinde afgesloten door een *rijzen dam*, lang 68 el, breed 4 el. Het bovineinde van dien dam is te wederzijde voorzien van een *pakberm*, breed 3 el, ter geheele lengte van 40 el, en hoogte van 0.46 el + M. R.
- PEILRAAI LXIV. Aan den *regteroever* op 100 ellen afstand beneden de benedenste krib in vorig riviervak, is in 1851 regthoekig uit den oever, een nieuwe krib aangelegd, lang 14 el, breed 4 el, hoog 0.46 el + M. R.
- PEILRAAI LXV. Aan den *linkeroever* is het *Wessemsche Schoor* tegen afneming voorzien door een, in 1851 aangelegd, *rijspakwerk*, lang 576 el, (waarvan 350 el in dit riviervak) breed 3 el, hoog 0.46 el + M. R.
In 1859 werden de toegangen tot het veer te Wessem verbeterd door de volgende werken:
1^o. de bestaande *pakberm* aan den *linkeroever* verlengd met 40 el; de ruimte tusschen dien berm en den oever met kiezel aangevuld;
2^o. de afrid ter breedte van 7 el en onder eene helling van 0.08 el op 1 gebragt;
3^o. het talud van den afrid met hardsteen glooijing bezet;
4^o. aan den *regteroever*, een afrid van den provincialen weg over 30 el lengte gebragt op eene helling van 0.08 el op de el, en die afrid tusschen *rijspakwerk* besloten.
- PEILRAAI LXVI. Het in vorig riviervak beschreven *rijspakwerk* langs het *Wessemsche Schoor*, aan den *linkeroever*, ligt over 226 el lengte in het tegenwoordige.
- PEILRAAI LXX. Ter beveiliging van het *Linnische Schoor*, tegen afbreking, is in 1851 de oever over 760 el, onder eene regelmatig gebogen lijn tot een profiel gebragt van 2 op 1. Het talud is vervolgens ter gemiddelde breedte van 9.80 gedekt met een *beslagwerk*, en de oever boven dit beslagwerk tot aan het terrein, onder geregeld profiel afgegraven met eene helling van 1½ op 1. Ter voorziening van den voet, is tevens een *pakberm* aangelegd, breed 3 el, hoog 0.46 el + M. R.
Van dit beslag- en pakwerk ligt 400 el lengte in het volgend riviervak.
- PEILRAAI LXXI. De in vorig riviervak beschreven *pakberm* en *beslagwerk*, ligt over 400 el lengte in het tegenwoordige.
Het in het peilregister beschreven *pakwerk* bij de Meeremsche kribben is in 1853 bovenwaarts met 30 el verlengd.
- PEILRAAI LXXIV. De *linkeroever* is, tegen verdere afneming, in 1853 voorzien van een *rijspakwerk* lang 950 el, waarvan 80 el in het volgend riviervak. Dit pakwerk is breed 3.00 el, hoog 0.46 el + M. R.
- PEILRAAI LXXV. De *regteroever* is in 1852, in het bovengedeelte van dit riviervak, langs den dijk boven *Ool* van *beslagwerk* voorzien, rustende op een *pakwerk* lang 175 el, breed 3.00, hoog 0.46 el + M. R.
Aan den *linkeroever* ligt het benedeneinde van het in vorig riviervak beschreven *pakwerk* over eene lengte van 80 el.
- PEILRAAI LXXVII. Het *pakwerk* aan den *regteroever*, in het peilregister vermeld, is in 1853 bovenwaarts hersteld over 747 el lengte.
- PEILRAAI LXXVIII. Aan den *regteroever* is in 1853 een *pakwerk* aangelegd, aanvangende aan de Roode brug, strekkende benedenwaarts ter lengte van 175 el, breed 3.00 el, hoog 0.60 el + M. R.
Tevens is de riviertak (vroeger de Roer) aan de oostzijde van het eiland *la Bonne aventure* afgesloten door een dam, in de rigting van den Starweg, lang 32.0 el, hoog 2.75 el + M. R.
Aan den *linkeroever* bevinden zich thans de volgende werken:
1^o. eene *krib* lang 21.0 el;
2^o. eene *krib* " 18.5 "
3^o. eene *krib* " 20.0 "
4^o. eene *krib* " 10.0 "
Deze kribben hebben alle 4 el kruinsbreedte, liggen op 0.60 el + M. R. en zijn in 1858 aangelegd.
- PEILRAAI LXXIX. De mond der rivier de Roer is door het Rijk in 1858, meer bepaald in de Maas geleid, door een toogvormigen *rijzen dam*, lang 130 el, breed 4 el, hoog 0.60 el + A.P., aan haren *linkeroever* uitgebragt.
Aan haren *regteroever* is de losplaats boven het veer, van *rijspakwerk* voorzien, ter lengte van 140 el, hoog gemiddeld 1.00 el + M. R.
Aan den *linkeroever* is, bovenwaarts het veer, in 1858, eene *bleslaag* aangelegd, lang 365 el, benevens twee *dwaarskribben*, tegenover het eiland *la bonne aventure*, de bovenste (bovenaan in het riviervak) lang 32 el, de andere (aan het bovineinde der bleslaag) lang 12 el; beide breed 4 el, hoog 0.60 el + M. R.
- PEILRAAI LXXX. De grindplaat aan den *regteroever*, welke de rivier vernaauwde, is in 1859, van Rijkswegen, door uitbaggering gedeeltelijk weggenomen. Daardoor is in het vaarwater eene geul bewerkt van 40 el breedte in den bodem, op 1.10 el ÷ M. R.
Te gelijker tijd zijn, op het overgebleven gedeelte der grindplaat aan den *regteroever*, drie *rijzen dammen* aangelegd, alle breed 4 el, hoog 0.60 el + M. R., lang
de eerste 16.0 el; de tweede 35.5 el; de derde 40.0 el.

In verband met die dammen zijn, mede in 1859, aan den *linkeroever*, drie *dwarskribben* aangelegd, ter breedte van 4 el en hoogte van 0.60 el + M. R. Zij hebben de volgende lengten:

- de eerste van 21.5 el;
- de tweede van 28.0 el;
- de derde van 16.5 el.

Het in het register als vervallen vermelde *pakwerk* aan den *regteroever*, is in 1859 gedeeltelijk vernieuwd.

PEILRAAI LXXXI. Het eilandje aan den benedenmond der Oude Roer is in 1854 aan den *regteroever* verbonden door een *rijzen dam*, lang 150 el, breed 3 el, hoog 0.60 el + M. R.

Die oever is tevens beneden den voormelden mond, tegen inscharing bezet met een *rijspak-* en *beslagwerk*, lang 520 el; het pakwerk breed 3 el, hoog 0.60 el + M. R., het beslagwerk breed 3 el. Van dit werk bevindt zich 275 el in dit riviervak.

PEILRAAI LXXXII. Aan den *regteroever* bevindt zich, over 275 el lengte, het in vorig riviervak vermelde *rijspakwerk* en *beslagwerk*.

De *linkeroever* is tegen verdere inscharing beveiligd door een *rijspakwerk* van 412 el lengte, breedte van 3 el en hoogte van 0.60 el + M. R. Dit werk, in 1856 aangelegd, is in 1857 ter zelfde breedte en hoogte, verlengd met 133 el, reikende tot aan den mond der Oude Maas.

Bij den aanleg dier werken, is de oever onder eene helling van 1 op 3 gebragt, en deze helling met *rijbeslag*, ter breedte van 3 el, gedekt.

Aan de benedenzijde van den mond der Oude Maas is reeds in 1851 een *rijspakwerk*, ter breedte van 3 el, en ter hoogte van 0.60 el + M. R. aangelegd, en de oever door *beslagwerk* gedekt.

Van dit laatstvermelde *pak-* en *beslagwerk* ligt 113 el in dit riviervak.

PEILRAAI LXXXIII. Aan den *linkeroever* ligt het in vorig riviervak laatstvermelde *pak* en *beslagwerk* over 112 el lengte.

PEILRAAI LXXXIV. Aan den *regteroever* zijn beneden in het riviervak, in 1859, twee *dwarskribben* aangelegd, breed 4 el, hoog 0.60 el + M. R., lang 30 el en 32.5 el.

Beneden de laatste krib is de oever met eene *bleeslaag* van 75 el lengte bekleed.

Aan den *linkeroever* is in 1852, beneden het veer te Buggenum, een *rijspakwerk* aangelegd ter lengte van 210 el, breed 3 el, hoog 0.60 el + M. R. Dit werk is in 1854 voortgezet over 202 el lengte met een *beslagwerk*, en verder benedenwaarts door eene *bleeslaag*, lang 92 el.

De strang, *de Slak* genaamd, werd, mede in 1854, afgesloten door een *aarden dam*, ter kruinsbreedte van 3 el, hoogte van 2.60 el + M. R. en lengte van 60 el. In dien dam werd een *steenen duiker* gelegd.

In 1859 werden langs dezen oever, beneden den voormelden dam, drie *dwarskribben* aangelegd, in verband met de beide kribben aan den *regteroever*. Deze drie kribben liggen alle op 0.60 el + M. R., ter breedte van 3 el, en lengte:

- de eerste van 19 el;
- de tweede van 17 el;
- de derde van 17 el.

Beneden deze kribben is de oever afgevlakt en met *rijbeslag* gedekt, over 100 el lengte.

PEILRAAI LXXXV. In 1859 zijn aan den *regteroever* zeven *rijzen kribben* aangelegd, als:

- 1°. eene *dwarskrib*, aan de bovenpunt van de Marchalsnak of krib, lang 19 el;
 - 2°. eene *stroomleidende krib*, aan de benedenpunt van de voornoemde nak, lang 35 el;
 - 3°. eene *dwarskrib*, lang 28.0 el;
 - 4°. eene *dwarskrib*, lang 8.5 el;
 - 5°. eene *dwarskrib*, lang 16.0 el;
 - 6°. eene *dwarskrib*, lang 16.5 el;
 - 7°. eene *dwarskrib*, lang 16.5 el;
- al deze kribben hebben 3 el breedte en liggen 0.60 el + M. R.

Tevens is de oever beneden de derde hier vermelde krib, over 225 el door eene *bleeslaag* voorzien.

PEILRAAI XC. Aan den *linkeroever* is in 1858 de uitmonding bewerkt van het afwateringskanaal van de Noordervaart naar de rivier de Maas.

Die mond is aan den oever 40.5 el wijd.

De oever is te wederzijde van dien mond, onder eene helling van 2 op 1 afgewerkt, en over 60 el lengte met eene *bleeslaag* voorzien.

Op 50 el binnen den oever is, ten dienste van het lijnpad, over de nieuwe uitmonding, eene *Lijnbrug* gebouwd, lang 26 el, breed 4.20 el, het dek hoog 23.0 el + A.P. of 9.50 el + M. R.

PEILRAAI CIV. Ten einde, door vernaauwing der rivier, de bevaarbaarheid te verbeteren, zijn in 1858 en 1859 langs den *linkeroever* te Blerick, elf *dwarskribben* aangelegd, waarvan vier in dit riviervak in 1859. (*)

Deze kribben hebben alle 4 el breedte, liggen = M. R., en hebben de volgende lengten, als:

- de eerste, 25 el;
- " tweede, 35 "
- " derde, 47 "
- " vierde, 45 "

(*) Al deze kribben zijn in 1861 verhoogd tot 0.68 el + M. R., ter kruinsbreedte van 3.50 el.

PEILRAAI CV. In dit riviervak liggen de *zeven* overige *kribben*, waarvan in vorig riviervak is melding gemaakt.

Zij hebben alle 4 el breedte, liggen = M. R., en hebben de volgende lengten;

- de eerste, 27 el;
- de tweede, 19 "
- de derde, 24 "
- de vierde, 32 "
- de vijfde, 45 "
- de zesde, 58 "
- de zevende, 36 "

Door deze laatste is het eiland, *de Blericker Nak* genaamd, aan den oever verbonden, ter afsluiting van den tusschen dat eiland en den linkeroever bestaande riviertak.

De eerstvermelde krib is aangelegd in 1859, de overige zijn in 1858 gelegd.

PEILRAAI CXIII. Ter verbetering van het vaarwater, zijn in dit riviervak in 1852 aan den *regteroever*, *drie dwarskribben* aangelegd, die in 1854 werden verhoogd. De twee benedenste werden toen verlengd.

In verband hiermede, werden in 1854 aan den *linkeroever*, *drie dwarskribben* aangelegd.

De afmetingen dezer kribben zijn:

aan den *regteroever*:

- de eerste lang 15 el;
- de tweede " 25 " (na de verlenging)
- de derde " 27 " (na de verlenging)

aan den *linkeroever*:

- de eerste lang 20 el;
- de tweede " 20 "
- de derde " 10 "

De kruinsbreedte van de kribben aan den *regteroever* is 3.50 el, aan den *linkeroever* 4 el. De hoogte van al de kribben is 0.68 el + M. R.

PEILRAAI CLXXXII. Langs den voet van den Schaardijk, zijn in 1857 *vijf dwarskribben* aangelegd.

- de eerste lang 28 el;
- de tweede " 32 "
- de derde " 29 "
- de vierde " 31 "
- de vijfde " 25 "

De kruinsbreedte van al deze kribben is 4 el, en hunne hoogte 0.35 el + M. R.

PEILRAAI CLXXXIII. Langs den voet van den Schaardijk, zijn in 1857 *drie dwarskribben* aangelegd.

- de eerste lang 25 el;
- de tweede " 22.5 "
- de derde " 22 "

De kruinsbreedte dezer kribben is 4 el, en hunne hoogte 0.35 el + M. R.

PEILRAAI CCXX. De aangevallen *regteroever* werd in 1858 voorzien van *vier dwarskribben*,

- de eerste lang 34 el;
- " tweede " 48 "
- " derde " 57 "
- " vierde " 40 "

Zij hebben alle eene kruinsbreedte van 4 el, en liggen op 0.50 el + M. R.

PEILRAAI CCXXX. In 1859 werden in dit riviervak *vier dwarskribben* aangelegd, als:

eene aan den *regteroever* (n^o. 2), lang 65 el;

drie aan den *linkeroever*;

de eerste (n^o. 6) lang 80 el;

de tweede (n^o. 7) lang 63 el;

de derde (n^o. 8) lang 60 el.

Al deze kribben hebben eene kruinsbreedte van 4.70 el, en liggen 0.15 el + M. R.

PEILRAAI CCXXXII. In 1859 werd aan den *linkeroever* eene *dwarskrib* (n^o. 21) aangelegd ter lengte van 60 el, en 4 el kruinsbreedte; zij ligt op 0.50 el + M. R.

PEILRAAI CCXXXIII. Aan den *linkeroever* werden in 1859, ter verbetering van het vaarwater, *drie dwarskribben* aangelegd.

De bovenste (n^o. 23) lang 77 el;

de tweede (n^o. 25) lang 112 el;

de derde aan den kop van den bol aan de Blaauwe Sluis (litt. Y) lang 60 el.

Deze kribben zijn breed 4 el, en hoog 0.50 el + M. R.

PEILRAAI CCXXXIV. In 1857 is, in verband met de werken, in de beide volgende riviervakken, eene *dwarsskrib* (litt. a) aan den *linkeroever* gelegd lang 119 el, en eene aan den *regteroever* daar tegenover, lang 104 el. Beide zijn breed 4 el, hoog 0.15 el + M. R.

In 1859 werd de rivierverbetering vervolgd door den aanleg van zes *dwarsskribben*, waarvan twee aan den *regteroever*, de bovenste (litt. Q) lang 23 el, de volgende (litt. P) lang 45 el;

en vier aan den *linkeroever*:

de bovenste (litt. U) lang 73 el;

de tweede (litt. T) " 78 "

de derde (litt. S) " 100 "

de vierde (litt. R) " 125 "

PEILRAAI CCXXXV. Ter verbetering van het vaarwater door beperking der riviersbreedte, zijn in dit riviervak achtereenvolgens de volgende *dwarsskribben* aangelegd.

In 1857 vier aan den *linkeroever*, lang 93 el, 91 el, 40 el en 32 el;

en vier aan den *regteroever*, lang 106 el, 60 el, 74 el en 88 el.

In 1858 eene aan den *regteroever* (litt. L) lang 45 el.

Al deze kribben hebben 4 el kruinsbreedte, en liggen op 0.50 el + M. R.

PEILRAAI CCXXXVI. Ter beperking van de breedte der rivier, welke, vooral na de sluiting van het kanaal van St. Andries, in dit en het vorig riviervak, te groot voor haren waterafvoer bij M. R. werd beschouwd, is in 1855 de verbetering van beide vakken aangevangen, door den aanleg van *dwarsskribben*.

In 1855 werden daartoe gemaakt drie *kribben*, waarvan:

eene aan den *regteroever*, lang 140 el;

twee aan den *linkeroever*, lang 37 el en 60 el.

In 1856 zijn gelegd drie *kribben*, waarvan:

twee aan den *regteroever*, lang 119 el en 75 el;

eene aan den *linkeroever*, lang 95 el.

Al deze kribben hebben 4 el kruinsbreedte en liggen 0.15 el + M. R.

In 1858 eene *krib* aan den *regteroever* (litt. M) lang 36 el, breed 4.70 el, hoog 0.15 + el M. R.

PEILRAAI CCXLI. De beide monden der rivier de Dieze, waarvan in het peilregister is melding gemaakt, zijn in 1860 afgesloten door de volgende werken:

1°. ter plaatse der vervallen schutsluis, werd eene nieuwe *schutsluis* gesticht, wijd 12.50 el. Zij heeft vier paar puntdeuren; de slagdorpel der beneden of buitensluis ligt 0.75 el ÷ A.P., die der boven of binnensluis 0.25 el ÷ A.P. De schutkolk is 55 el lang;

2°. in den westelijken arm der Dieze, eene *uitwateringsluis* met schotbalken gesloten, wijd tusschen de landhoofden 25.10 el, verdeeld in vier openingen, door drie steenen penanten, waarvan de middelste 2.00 el, de beide andere 1.55 el breed; de dorpels = A.P.

3°. het buitenkanaal der eerstvermelde sluis werd tusschen twee *rijzen leidammen* in de Maas gebragt. Deze dammen zijn 4 el breed, hoog aan de landzijde 3.00 el + A.P., aan de rivierzijde 2.50 el + A.P. De oostelijke dam is lang 100 el, de westelijke 135 el.

Het Diezewater is verder afgesloten door twee *Schotbalksluizen*, aan de beide uitmondingen van de vestinggracht om het fort Crevecoeur, als:

de eene, aan de noordoostzijde van het buitenkanaal der schutsluis, wijd in den dag 5.97 el. De dorpel ligt 1.02 el + A.P. en de regtstandsmuren zijn 5.17 el + A.P.

de andere, aan de zuidwestzijde van het buitenkanaal, wijd in den dag 5.64 el. De dorpel ligt 0.58 el + A.P. en de regtstandsmuren zijn 5.27 el + A.P.

In 1860 is in het veer te Hedel eene *schipbrug* gelegd, en de bestaande veerdammen tot dat doel ingerigt. Zij eindigen elk in een houten *landhoofd*, waarvan de hoofdbalk ligt 6.60 el + A.P. De wijdte der rivier tusschen deze landhoofden werd 150 el.

Aan de westzijde van den veerweg is aan den linkeroever eene *veerhaven* gegraven breed 35 el, lang 120 el, en aan de benedenzijde van den havenmond eene *dwarsskrib* aangelegd, lang 50 el, breed 4 el, hoog 2.40 el + A.P.

PEILRAAI CCXLV. De in de noot van het peilregister vermelde vijf *dwarsskribben*, in 1857 aangelegd, hebben de volgende afmetingen:

die aan den *regteroever* zijn lang:

(n°. 2) 75 el; (n°. 4) 75 el; (n°. 5) 57 el;

die aan den *linkeroever*:

(n°. 1) 20 el; (n°. 3) 32 el;

alle hebben 4 el kruinsbreedte en liggen 0.30 el + M. E.

Tusschen de bovenvermelde kribben n°. 4 en 5, is in 1859 eene *dwarsskrib* aangelegd, aan den *regteroever*, lang 55 el, ter breedte en hoogte der vorige.

Door den heer van Ammerzoden, zijn in 1854 aan den *linkeroever* twee *dwarsskribben* aangelegd, ter lengte van 33.5 el en 49.0 el, breedte van 4 el, en hoogte van 0.30 el + M. E.

PEILRAAI CCXLVIII. Ter verbetering van het vaarwater zijn in dit riviervak, in 1856, drie *dwarsskribben* aangelegd, als:

aan den *linkeroever*:

eene (n°. 3) lang 165 el;

eene (n°. 6) lang 164 el;

aan den *regteroever*:

eene (n°. 5) lang 84 el.

In 1856 werd tot voortzetting der verbetering, nog eene *dwarskrib* aangelegd aan den *regteroever*. Deze (n^o. 8) is lang 20 el. Al die kribben hebben eene kruinsbreedte van 4 el, en hoogte van 0.30 el + M. E.

PEILRAAI CCXLIX. In verband met de dwarskribben in het vorig riviervak, is aan den *regteroever* van dit riviervak, in 1856, eene *dwarskrib* (n^o. 9) aangelegd, lang 80 el, breed 4 el, hoog 0.30 el + M. E.

PEILRAAI CCLVI. In 1860 werd de verbetering aangevangen van de rivier vóór en beneden *Veen*. Daartoe werd in dit riviervak aan den *linkeroever* eene *dwarskrib* (n^o. 4) aangelegd, lang 150 el, breed 4.70 el, hoog aan den kop 0.30 el, achter 0.60 el + M. E.

PEILRAAI CCLVII. In 1860 werd de regter-rivierarm afgesloten door een *rijzen strekdam*, welke de bovenpunt van het eiland, de Zandplaat met den *regteroever* verbindt. Deze dam heeft eene lengte van 270 el, breedte van 4.70 el, hoogte van 0.60 el + M. E.; hij is aan de plaat aangesloten door een *pakwerk*, lang 115 el, hoog 0.60 el + M. E.

Tevens zijn, in verband daarmede, ter bepaling van den stroom aangelegd *vijf dwarskribben*, als:

aan den *linkeroever*, eene krib (n^o. 5) lang 100 el.

aan den *regteroever*, vier kribben, waarvan:

de eerste (n^o. 5 a) lang 20 el;

„ tweede (n^o. 5 b) „ 20 „

„ derde (n^o. 6 a) „ 15 „

„ vierde (n^o. 8 a) „ 140 „

Al deze kribben zijn breed 4.70 el, en hoog aan den kop 0.30 el, achter 0.60 el + M. E.

PEILRAAI CCLXII. Aan den *regteroever* is de afnemende rand langs het Munnikenland, beneden de Brakelsche uitwatering, in 1855, over 280 el lengte van *rijspakwerk* voorzien; dit werk heeft eene kruinsbreedte van 4 el, en ligt gelijk met den M. E.

VERBETERINGEN in de registers van peilschalen, hakkelbouden enz.

REGISTER II.

Bladz. 22, staat: in de 4de kolom, bij n^o. 79, 11.22 el; moet zijn: 9.42 el

REGISTER I, II, III, BIJLAGE I—VII.

Bladz. 215, Dordrecht, laagwater, Junij 1855,
staat: hoogste stand \div 0.15; moet zijn: + 0.15;
" gemiddelde stand + 0.16; moet zijn: \div 0.16.

Bladz. 223, Dordrecht, hoogwater, Augustus 1853,
staat: laagste stand 0.00; moet zijn: 1.00.

REGISTER I, II, III, BIJLAGE VIII.

Bladz. 66, reg. 5 v. o., staat: 28 December 1837; moet zijn: 25 December 1836.

REGISTER IV, 1ste gedeelte.

Bladz. 260, zijn voor Steenenhoek, in de kolommen voor hoog- en laagwater in 1856, de getallen verwisseld. Zij behooren aldus gelezen te worden:

Hoogwater . . .	{	hoogste stand = 1.75.
	{	gemidd. " = 1.44.
	{	laagste " = 1.18.
Laagwater . . .	{	hoogste stand = 1.32.
	{	gemidd. " = 1.01.
	{	laagste " = 0.80.

REGISTER V.

Op bladz. 66 is vermeld: dat het onderhoud van den dijk langs den linkeroever van de scheiding tusschen Kuilenburg en Beusichem, tot de grensscheiding der provincien Gelderland en Zuidholland, is ten laste van het polderdistrict van Kuilenburg, met uitzondering onder anderen van:

" het gedeelte der glooijingen van den dijk waarop de vestingwerken in het fort aan de Spoelsche
" Sluis zijn aangelegd, *in onderhoud bij het Rijk*, onder toezigt van de Militaire Genie, volgens de
" grenslijn, gaande over het midden der grenspalen n^o. 3, 4, 35, 34, 32, 15, 14, 31, 30, 29, 27,
" 36 en 5, zooals nader omschreven is in het proces-verbaal van den 31sten Maart 1850."

Ter verbetering dezer aantekening, volgt hier een uittreksel van dit proces-verbaal, waaruit blijkt, dat het onderhoud van het onderhavige dijksdeel *niet aan het Rijk* behoort.

PROCES-VERBAAL, *betrekkelijk de afscheidingen tusschen de Rijks militaire gronden van den post aan het Spoel, en die welke onder het beheer zijn van den dijkstoel des polderdistricts van Culenburg.*

Op heden den een en dertigsten Maart achttien honderd vijftig, vereenigden zich enz.

EERSTE AFDEELING DER BESCHRIJVING.

Buitengrenzen.

Grenzen der militaire gronden. enz.
Paal nummer drie, enz.

TWEDE AFDEELING DER BESCHRIJVING.

Binnengrenzen.

Binnengrens der militaire gronden, enz.
van paal nummer een en dertig (n^o. 31) enz.

Slot.

Bijzondere bepalingen betrekkelijk sommige voorwerpen, voorkomende in de beschrijving, als in de:

EERSTE AFDEELING.

e. De in de buitenglooijing, enz.

f. Het Rijk bezit, enz.

TWEDE AFDEELING.

d. Het ligchaam des Zuider-Lekdijks, voor zooverre hetzelfde strekt onder de oppervlakte der rijksgronden, ten noorden der grenslijnen nummer vijftien, twee en dertig, drie en dertig, vier en dertig, vijf en dertig, vier en drie (15, 32, 33, 34, 35, 4 en 3), en onder die ten zuiden der grenslijnen veertien, een en dertig (14, 31) vervolgens van nummer zeven en twintig tot zeven en dertig, zes en dertig en vijf (27, 37, 36 en 5), behoort onder het beheer van den dijkstoel des polderdistricts van *Culenburg*, en blijft ten laste der perceelen land, welke voor het opmaken van den post aan het Spoel, in het jaar achttien honderd acht en veertig (1848) met den dijk belast waren, namelijk, voor het dijkvak nummer vier en twintig van het huis van *J van Sterkenburg* tot twee en tachtig el negen en tachtig duim (82, 89) bovenwaarts de kadastrale perceelen n^o. 335 à 345, 347 en 348, behoorende de weduwe *N. van der Hoeff c. s.*, en voor het volgende dijkvak opwaarts het kadastrale perceel n^o. 325, behoorende *J. C. F.* en *A. J. van Hoytema*, alle liggende in de gemeente *Culenburg*, sectie *H.* De leden van het bestuur van dat polderdistrict hebben, althans in vreedstijd, toegang tot de bedoelde gedeelten van het ligchaam des voornoemden dijks en hebben het regt, aan het in deze bedoelde gedeelte des dijks, boven bermshoogte, alle zoodanige verhoogingen en verzwaringen ten laste van de daartoe verplichten te doen uitvoeren, als aan de overige aangrenzende gedeelten dijks van het polderdistrict, door hen noodig geoordeeld mogten worden uitgevoerd, alsmede om bij hoogen waterstand zoodanige tijdelijke voorzieningen en noodweringen te doen daarstellen, als voor de waterkeering door hen noodig wordt geacht.

e. Het Rijk bezit dezelfde regten van uitwatering als bezeten hebben de eigenaren der gronden, welke in het jaar achttien honderd acht en veertig (1848) aangekocht of overgenomen zijn tot de herstelling van den post met grachten en zoo voorts.

Aldus dit proces-verbaal in viervoud opgemaakt en ondertekend door ons, ten dage, maand en jare als boven gemeld.

(w. g.) J. MASSCHART.

N^o. 37 B. Goedgekeurd.

'sHage, den 5den September 1850.

(w. g.) B. VAN DER MANDELE.

HORN, *Heemraad.*

De Minister van Oorlog.

(w. g.) VAN SPENGLER.

Voor zooveel het uittreksel betreft,

Voor eensluidend afschrift,

De Secretaris-Generaal,

(w. g.) H. HARDENBERG, *L. S. G.*

REGISTER VIII.

Bladz. 119, reg. 6 v. b., staat: 6.912; moet zijn: 7.012;

reg. 8 v. b., staat: 6.32; moet zijn: 6.42.

Na zijne verhooging 1857, ligt deze overlaat op 7.21 el + A.P. of 6.62 el Deventersch peil.

VERBETERINGEN in de maandelijks gedrukte verzamelings- tabellen van watershoogten.

Sliedrecht.

De watershoogten zijn van 1 Januarij 1854 tot 31 December 1856 waargenomen aan eene peilschaal, waarvan het *nulpunt* zich 0.07 el *beneden* A.P. bevond. Al de dagelijksche *gemiddelde*, *hoogste* en *laagste* watershoogten, zoo bij *hoog-* als bij *laagwater*, opgegeven moeten dus met 0.07 el worden *verminderd*.

Van den 7den November tot 31 December 1860 zijn de waarnemingen geschied aan eene peilschaal, waarvan de *nul* zich 0.30 el *boven* A.P. bevond. Al de opgaven der gedurende dat tijdvak gedane waarnemingen behooren dus met 0.30 el te worden *vergroot*. De *gemiddelde* waterstanden worden dan:

November . .	1860	hoog water	= 1.38 el + A.P.;	laag water	= 0.97 el + A.P.
December . .	" "	" "	= 1.52 el + A.P.;	" "	= 1.17 el + A.P.
wintermaanden.	" "	" "	= 1.71 el + A.P.;	" "	= 1.37 el + A.P.
het jaar . .	" "	" "	= 1.65 el + A.P.;	" "	= 1.26 el + A.P.
laagste stand .	" "	" "	= 1 00 el + A.P.;	" "	= 0.66 el + A.P.

Willemsdorp.

Van den 1sten Januarij 1854 tot den 31sten December 1858, zijn de waarnemingen geschied aan eene peilschaal, waarvan de *nul* gebleken is 0.16 el *beneden* A.P. te zijn.

De opgaven *boven* A.P. zijn derhalve 0.16 el te *groot*; die *beneden* A.P. te *klein*.

St. Andries.

Staat voor de watershoogte van 29 November 1854, 3.21 el + A.P., *moet zijn*: 4.21 el + A.P.; het *gemiddelde* van November 1854, wordt dan 3.64 el + A.P.; de *laagste* stand dier maand, 3.33 el + A.P.

Den 6den Januarij 1857 is de waterstand van de *Waal* aangeteekend op 5.25 el, moet zijn 5.15 el + A.P.

Jaarsveld.

De waarnemingen zijn van 1 Januarij 1854 tot 31 December 1859 gedaan aan eene peilschaal, waarvan de *nul* zich 0.06 el *boven* A.P. bevond. Al de opgaven zijn derhalve 0.06 el te *laag*.

Brielle.

De waarnemingen zijn van 1 Januarij 1854 tot 31 December 1859 gedaan aan eene peilschaal, waarvan de *nul* zich 0.16 el *boven* A.P. bevond. Al de opgaven + A.P. zijn derhalve 0.16 el te *klein*; die ÷ A.P. te *groot*.

Kampen.

Al de *laagwater*-standen van 2 tot 31 Mei 1856 zijn ÷ A.P. opgegeven; dit behoort + A.P. te zijn. Het *gemiddelde* der maand wordt daardoor 0.33 el + A.P. De stand van den 1sten is de *laagste*, die van den 19den de *hoogste* dier maand.

Het *gemiddelde* der *zomermaanden* van 1856 wordt dan 0.32 el + A.P.; het *gemiddelde* van het jaar 0.31 el + A.P.

Venlo.

De watershoogte van 14 Maart 1857 is opgegeven 11.43 el; dit moet zijn 10.43 el + A.P.

Gennep.

Ten gevolge van eene verkeerde plaatsing der onderste vervangschaal van 1 Maart 1859 tot 31 December 1860 is een verbeterblad voor de dagelijksche waarnemingen bij de maandelijksche verzamelingstabel van December 1862, noodzakelijk geworden.

Diensvolgens behooren eenige getallen in het tegenwoordig *tienjarig overzicht* de volgende verbeteringen te ondergaan :

- Bladz. 56. 1851—1860:
zomerm. = 7.09; winterm. = 8.38; jaar = 7.73;
gem. laagste standen = 6.19.
- Bladz. 155. *Januarij* 1860:
gem. stand = 9.84; laagste = 8.50;
 Maart 1859:
hoogste stand = 7.88; gem. = 7.38; laagste = 7.05.
- Bladz. 157. *April* 1859:
gem. stand = 8.18; laagste = 7.37;
 April 1860:
gem. stand = 9.68; laagste = 7.81;
 Mei 1859:
gem. stand = 7.66; laagste = 7.03;
 Mei 1860:
hoogste stand = 7.71; gem. = 7.27; laagste = 6.94;
 Junij 1859:
hoogste stand = 8.83; gem. = 7.91; laagste = 6.88;
 Junij 1860:
hoogste stand = 7.40; gem. = 7.13; laagste = 6.84.
- Bladz. 159. *Julij* 1859:
hoogste stand = 7.08; gem. = 6.51; laagste = 6.20;
 Julij 1860:
hoogste stand = 6.93; gem. = 6.59; laagste = 6.37;
 Augustus 1859:
hoogste stand = 6.44; gem. = 6.22; laagste = 6.03;
 Augustus 1860:
hoogste stand = 7.78; gem. = 6.93; laagste = 6.44;
 September 1859:
hoogste stand = 6.73; gem. = 6.26; laagste = 6.03;
 September 1860:
hoogste stand = 8.03; gem. = 7.49; laagste = 6.91.
- Bladz. 161. *October* 1859:
hoogste stand = 6.73; gem. = 6.42; laagste = 6.32,
 October 1860:
gem. stand = 9.13; laagste = 7.37;
 November 1859:
hoogste stand = 8.01; gem. = 7.22; laagste 6.57;
 November 1860:
hoogste stand = 8.16; gem. = 7.72; laagste = 7.29;
 December 1859:
gem. stand = 8.64; laagste = 7.46;
 December 1860:
hoogste stand = 9.31; gem. = 8.15; laagste = 7.66.
- Bladz. 208. 1859: zomerm. = 6.83; winterm. = 7.96; jaar = 7.40;
 laagste stand = 6.03;
1860: zomerm. = 7.42; winterm. = 9.29; jaar = 8.35;
 laagste stand = 6.37.

INHOUD.

	Bladz.
Voorberigt	3.
Overzicht van 10 tot 10 jaren der watershoogten:	
van den Boven-Rijn, de Waal, de Merwede en de Linge	9.
van de Oude en Nieuwe Merwede	25.
van den Boven-Rijn, den Neder-Rijn en de Lek	37.
van de Nieuwe Maas en het Scheur	41.
van den IJssel	47.
van de Boven-Maas	53.
Bijlage A. Maandelijksche watershoogten:	
van de Waal, de Merwede en de Linge	59.
van de Oude en Nieuwe Merwede en de Killen	85.
van den Boven-Rijn, den Neder-Rijn en de Lek.	107.
van de Nieuwe Maas en het Scheur.	117.
van den IJssel	135.
van de Boven-Maas	153.
Bijlage B. Jaarlijksche watershoogten:	
van de Waal, de Merwede en de Linge	171.
van de Oude en de Nieuwe Merwede en de Killen	187.
van den Boven-Rijn, den Neder-Rijn en de Lek	199.
van de Nieuwe Maas en het Scheur	203.
van den IJssel.	209.
van de Boven-Maas	215.
Bijlage C. Aanwijzing van de plaats der peilschalen.	221.
Bijlage D. Opgave van aangebragte correctiën aan sommige peilschalen, en van wijzigingen in eenige noodpeilen	227.
Bijlage E. Opgave van de werken, die langs de rivieren gemaakt zijn, na de uitgave der kaart en der peilregisters in 1830 en later, tot ultimo 1860	231.
Verbeteringen in de registers, tegenover.	252.
